

POSTANOWIENIE

Dnia 18 grudnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Rafał Małarski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Przemysław Kalinowski

SSN Andrzej Stępka

Protokolant Patrycja Kotlarska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Grzegorza Krysmanna,
w sprawie **A. K. G.**

podejrzanego z art. 190 § 1 kk. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 18 grudnia 2019 r.,

kasacji wniesionej przez obrońcę podejrzanego

od postanowienia Sądu Okręgowego w S.

z dnia 4 kwietnia 2018 r., sygn. akt II Kz (...),

utrzymującego w mocy postanowienie Sądu Rejonowego w W.

z dnia 21 lutego 2018 r., sygn. akt II K (...),

I. oddala kasację;

II. zwalnia podejrzanego od kosztów sądowych za postępowanie kasacyjne;

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. R. - Kancelaria Adwokacka w S. - kwotę 738 (siedemset trzydzieści osiem) zł, w tym 23 % VAT, tytułem wynagrodzenia za udział w rozprawie kasacyjnej.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w W., wydanym na posiedzeniu postanowieniem z 21 lutego 2018 r.: I. na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 31 § 1 k.k. umorzył postępowanie karne wobec A. G. podejrzanego o popełnienie trzech przestępstw – 1) w dniu 23 czerwca 2017 r. groźby karalnej wobec A. B. połączonej z naruszeniem nietykalności cielesnej pokrzywdzonego (art. 190 § 1 k.k. w zb. z art. 217 § 1 k.k.), 2) od 2009 r. do 6 lipca 2017 r. wielokrotnych gróźb karalnych wobec M. i L. G. (art. 190 § 1 k.k.), 3) od 2009 r. do 12 czerwca 2017 r. wielokrotnych gróźb karalnych wobec W. i A. W. (art. 190 § 1 k.k.); II. na podstawie art. 93a § 1 pkt 4 k.k., art. 93g § 1 k.k. i art. 93c pkt 1 k.k. orzekł wobec podejrzanego środek zabezpieczający w postaci umieszczenia w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym. Sąd Okręgowy w S., po rozpoznaniu w dniu 4 kwietnia 2018 r. zażalenia obrońcy z urzędu, utrzymał w mocy pierwszoinstancyjne postanowienie.

Kasację od prawomocnego postanowienia Sądu odwoławczego złożył obrońca z urzędu, podnosząc trzy zarzuty rażącego i mającego istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenia prawa procesowego, to jest: 1) art. 433 § 2 k.p.k., art. 457 § 3 k.p.k., art. 458 k.p.k. w zw. z art. 94 § 1 pkt 5 k.p.k. i art. 98 § 1 k.p.k. przez „nierozważenie i nienależyte rozważenie” wszystkich zarzutów zażaleniowych kwestionujących sprawstwo podejrzanego i oddalenie wszystkich wniosków dowodowych podejrzanego, w rezultacie czego Sąd *ad quem* nie dostrzegł braku przesłanek warunkujących stosowanie najsurowszego środka zabezpieczającego; 2) art. 201 k.p.k. i art. 170 § 1 pkt 5 k.p.k. przez niesłuszne oddalenie wniosku dowodowego sformułowanego w zażaleniu; 3) art. 81 § 2 k.p.k. z zw. z art. 6 k.p.k. przez nieuwzględnienie na etapie odwoławczym wniosku podejrzanego o zmianę obrońcy z urzędu. W konsekwencji autor kasacji zażądał uchylenia zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Prokurator Rejonowy w W. w pisemnej odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej. Stanowisko to zyskało wsparcie obecnego na rozprawie kasacyjnej prokuratora Prokuratury Krajowej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się bezzasadna w stopniu zbliżonym do oczywistego.

1. Odnosząc się do zarzutu pierwszego, wypadało na początku odnotować, że rozpoznanie prokuratorskiego wniosku na posiedzeniu (art. 354 pkt 2 k.p.k.) nie budziło u podejrzanego i jego obrońcy jakichkolwiek zastrzeżeń. Sąd odwoławczy, rozpatrując zażalenie obrońcy, wywiązał się z wszystkich nałożonych na niego powinności. Nie uszedł jego uwagi żaden z podniesionych w zażaleniu zarzutów. W szczególności Sąd *ad quem* wskazał, że w świetle materiałów postępowania przygotowawczego popełnienie czynów zabronionych przez podejrzanego i jego niepoczytalność w chwili czynów nie budzi wątpliwości. Krytycznej i przekonującej ocenie poddał pogląd autora zażalenia, że orzeczenie o umieszczeniu A. G. w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym w celu zapobieżenia ponownemu popełnieniu przez niego czynów zabronionych było konieczne. W motywacyjnej części zaskarżonego postanowienia ustosunkowano się również do tezy, jakoby zastosowany wobec podejrzanego środek zabezpieczający nie był proporcjonalny do stopnia społecznej szkodliwości czynów. Sąd drugiej instancji, aprobuując pogląd, iż ów stopień był znaczny, zwrócił uwagę na to, że stwierdzony u podejrzanego rozbudowany system urojeniowy dotyczył wielu osób, a nawet instytucji, oraz na fakt zaostrezania się u niego objawów chorobowych. Podkreślić trzeba, że *in concreto* chodziło o groźby pozbawienia życia i podpalenia budynków gospodarczych. Zdecydowanie należało stwierdzić, że w rozpoznawanym wypadku inne łagodniejsze środki zabezpieczające przewidziane w ustawie karnej nie byłyby wystarczające.

2. Drugi zarzut kasacyjny również był ewidentnie chybiony. Nie było żadnych przesłanek uzasadniających dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii sądowo – psychiatrycznej. Występujący w sprawie biegli lekarze psychiatry i psycholog, którzy uczestniczyli w posiedzeniu w dniu 21 lutego 2018 r., wypowiedzieli się na temat zdrowia psychicznego podejrzanego w sposób jasny, pełny i wewnętrznie spójny. Dał temu wyraz Sąd odwoławczy w postanowieniu oddalającym wniosek o powołanie innych biegłych, w którym wyraźnie i trafnie zaznaczył też, że wniosek ów ewidentnie zmierzał do przedłużenia postępowania.

3. Przechodząc do ostatniego zarzutu kasacyjnego, to jest obraży art. 81 § 2 k.p.k., wypada przypomnieć, że wniosek o zmianę obrońcy z urzędu może być skuteczny tylko wtedy, gdy oparty jest na konkretnych poddających się weryfikacji

podstawach, zaś sama deklaracja o braku zaufania czy inne gołosłowne twierdzenia nie są dostatecznymi przesłankami do zwolnienia dotychczasowego obrońcy z urzędu z jego obowiązków (zob. postanow. SN z 27 listopada 2014 r., IV KK 351/14). Ustawa wyraźnie powiada, że chodzi tu o „uzasadniony wniosek”. Żądanie podejrzanego w omawianej kwestii nie spełniało przewidzianych przez prawo wymogów i z tej racji jego niespełnienie nie mogło zostać uznane za rażącą obrazę prawa, mogącą wywrzeć istotny wpływ na treść orzeczenia.

Dlatego Sądowi Najwyższemu nie pozostawało nic innego, jak tylko oddalić kasację (art. 537 § 1 k.p.k.). Aktualna sytuacja podejrzanego legła u podstaw decyzji o zwolnieniu go od kosztów sądowych za postępowanie kasacyjne (art. 624 § 1 k.p.k.).